

[Startpagina](#) > ... > [Uw Rechten](#) > [Slachtoffers Van Strafbare Feiten](#) > [Rechten Van Slachtoffers - Per Land](#) > 2 - De aangifte van een misdrijf en mijn rechten tijdens het onderzoek of het proces

2 - De aangifte van een misdrijf en mijn rechten tijdens het onderzoek of het proces

Hoe geef ik een misdrijf aan?

Als u slachtoffer van een misdrijf bent geworden, kunt u daarvan aangifte doen bij een politiebureau of bij de openbaar aanklager.

U kunt uw aangifte mondeling of schriftelijk doen en u moet uw aangifte ondertekenen. De aangifte kan ook door iemand anders worden gedaan. Hoewel dat niet verplicht is, verdient het aanbeveling in de aangifte uw relevante persoonsgegevens te vermelden, waaronder een adres waar u te bereiken bent en, bij aangifte door iemand anders, diens persoonsgegevens.

Verder is het raadzaam om de bewijzen en gegevens over de verdachte waarover u mogelijk beschikt, te verstrekken. Dat is bevorderlijk voor het onderzoek.

De politie beschikt over een officieel formulier om de door u verstrekte informatie vast te leggen (gewoonlijk op de computer). Vanaf dat moment maakt uw aangifte deel uit van het dossier.

U kunt het misdrijf aangeven bij een politiebureau of rechtstreeks bij de openbaar aanklager.

De aangifte kan worden ingediend in het Duits of in een andere officiële regionale taal.

Als u het Duits of een andere officiële taal niet voldoende machtig bent, is het uw recht te worden bijgestaan door een tolk.

Voor bepaalde misdrijven (bijvoorbeeld gewelds- of zedenmisdrijven) geldt dat u recht hebt op rechtshulp door een slachtofferhulporganisatie bij het aangeven van het misdrijf.

Er is geen specifieke termijn waarbinnen u aangifte moet doen. Na een bepaalde, in de wet genoemde termijn kan de politie, de openbaar aanklager of de rechter echter weigeren de zaak te onderzoeken. De duur van die termijn hangt af van de aard van het misdrijf (verjaringstermijnen).

De autoriteiten zijn verplicht het onderzoek te starten wanneer zij worden geïnformeerd over een vermeend misdrijf (uitzondering: misdrijven die particulier worden vervolgd).

Hoe kom ik er achter wat de stand van zaken is?

Nadat u het misdrijf hebt aangegeven, ontvangt u een schriftelijke bevestiging van uw aangifte. Daarin staat een referentienummer. Als u het politiebureau later belt en dat referentienummer opgeeft, kunt u contact opnemen met de functionaris die belast is met uw zaak.

Als u uw aangifte schriftelijk doet bij de politie of openbaar aanklager, moet u het referentienummer vragen. Slachtofferhulporganisaties zullen u helpen het juiste referentienummer te vinden.

Als slachtoffer van een misdrijf hebt u het recht de dossiers in te zien. Inzage in de dossiers kan alleen worden geweigerd of beperkt als er een risico bestaat dat de inzage het onderzoek in het gedrang brengt of uw verklaring als getuige beïnvloedt.

Het openbaar ministerie informeert u over belangrijke ontwikkelingen in het proces. Zo wordt u geïnformeerd als de autoriteiten beslissen niet tot vervolging over te gaan, als zij het onderzoek opschorten of als zij overwegen

maatregelen te gelasten als alternatief voor een conventionele strafrechtelijke procedure.

Kom ik in aanmerking voor rechtsbijstand (tijdens het onderzoek of tijdens het proces)? Onder welke voorwaarden?

In uw contacten met de rechtshandavingsinstanties kunt u zich laten bijstaan en vertegenwoordigen door een advocaat, een medewerker van een slachtofferhulporganisatie of een andere geschikte persoon.

Als u recht hebt op juridische hulp wordt u door advocaten, samen met gespecialiseerde slachtofferhulporganisaties, gratis geholpen om tijdens de procedure uw rechten uit te oefenen. Psychosociale en juridische bijstand is ook beschikbaar:

- voor personen die mogelijk zijn blootgesteld aan geweld of een gevaarlijke dreiging als gevolg van een opzettelijk misdrijf, van wie de seksuele integriteit of zelfbeschikking mogelijk is geschonden of van wie de persoonlijke afhankelijkheid bij het begaan van een dergelijk misdrijf mogelijk is misbruikt;
- als u nauw verwant bent aan iemand die mogelijk is overleden als gevolg van een misdrijf, of als u een familielid bent dat getuige van het misdrijf is geweest;
- voor slachtoffers van terroristische misdrijven;
- voor slachtoffers van een typisch "haatmisdrijf op het internet". Hierbij gaat het om stalking, voortdurende intimidatie door telecommunicatie of een IT-systeem ("cyberpesten") en uitlokking. Ook strafbare feiten zoals laster, beschuldigingen van een strafbaar feit die reeds als ongegrond zijn afgewezen, beledigingen en smaad vallen hieronder wanneer er bepaalde redenen zijn om aan te nemen dat het feit is gepleegd via telecommunicatie of met gebruikmaking van een IT-systeem;
- voor minderjarigen die getuige zijn geweest van gewelddaden binnen hun sociale kring (geweld in het gezin, geweld tegen kinderen).

De bijstand moet noodzakelijk zijn om de rechten van het slachtoffer te beschermen en wordt gewaarborgd door de slachtofferhulporganisatie. Slachtoffers van wie de seksuele integriteit mogelijk is geschonden en die jonger zijn dan 14 jaar, krijgen altijd psychosociale hulp.

Als u niet in aanmerking komt voor slachtofferhulp en u aan de procedure deelneemt als burgerlijke partij, kunt u de rechter om gratis rechtsbijstand vragen. Als de rechter wettelijke vertegenwoordiging nodig acht (in het bijzonder om een latere burgerlijke vordering te vermijden) en u onvoldoende inkomen hebt om een wettelijk vertegenwoordiger te betalen zonder dat uw levensonderhoud in het gedrang komt, wordt het verzoek toegewezen.

Kan ik aanspraak maken op onkostenvergoeding (voor deelname aan het onderzoek/het proces)? Onder welke voorwaarden?

De kosten voor uw heen- en terugreis naar het kantoor van de openbaar aanklager, naar de rechtbank of de plaats van de zitting worden u terugbetaald. Daarnaast ontvangt u een vergoeding voor de verloren tijd als u daardoor financieel verlies hebt geleden. Wanneer u als getuige op een bepaalde plaats moet overnachten en ontbijten, lunchen of dineren, worden deze verblijfskosten u tot een bepaald bedrag terugbetaald. Die kosten moet u binnen 14 dagen declareren.

Kan ik beroep instellen als mijn zaak wordt afgesloten voordat er een proces plaatsvindt?

Als de openbaar aanklager de procedure seponeert, wordt u daarover geïnformeerd. U hebt dan 14 dagen de tijd om de openbaar aanklager te vragen naar de redenen voor die beslissing. U kunt ook verzoeken om voortzetting van de procedure als:

- een wet is geschonden of onjuist is toegepast;
- er ernstige twijfel is over de juistheid van de feiten die ten grondslag liggen aan de beslissing tot seponering van de procedure; of
- er nieuwe feiten of bewijzen zijn die voortzetting rechtvaardigen.

U moet het verzoek doen binnen 14 dagen nadat u door de openbare aanklager bent geïnformeerd over de beslissing tot seponering of over de redenen die daaraan ten grondslag liggen. Als u die informatie niet binnen deze termijn hebt ontvangen, wordt de uiterste datum verschoven naar drie maanden na de beslissing. Het verzoek de procedure voor te zetten, moet aan de openbaar aanklager worden gericht.

Als de openbaar aanklager het verzoek gegrond acht, wordt de procedure voortgezet. Anders stelt de openbaar aanklager een antwoord op en legt hij of zij dat, samen met het dossier, voor aan de rechter die beslist over uw verzoek. Als de rechter het verzoek inwilligt, moet de openbaar aanklager de procedure voortzetten. Anders wordt het verzoek afgewezen.

Als de openbaar aanklager beslist tot maatregelen als alternatief voor een conventionele strafrechtelijke procedure, kunt u daartegen geen beroep instellen.

Als vervolging is ingesteld en de openbaar aanklager de zaak vervolgens sluit, hebt u onder bepaalde omstandigheden het recht de vervolging voort te zetten als subsidiaire aanklager. In dat geval moet u al aan de procedure deelnemen als burgerlijke partij. U krijgt dan de status van subsidiaire aanklager wanneer u te kennen geeft de vervolging te zullen voortzetten.

Kan ik betrokken worden bij het proces?

Als slachtoffer hebt u het recht deel te nemen aan het proces. U wordt alleen gedagvaard om voor de rechter te verschijnen als u een verklaring moet afleggen als getuige. Alleen slachtoffers die worden opgeroepen als getuige, zijn verplicht gehoor te geven aan de dagvaarding.

Als u gebruikmaakt van slachtofferhulp, wordt de slachtofferhulporganisatie die u bijstaat, geïnformeerd over de data van de zittingen.

Als u tijdens het onderzoek een verklaring hebt afgelegd in een kruisverhoor, ontvangt u alleen informatie over de datum van het proces als u daarom hebt gevraagd. Als u burgerlijke partij of subsidiaire of particuliere aanklager bent, ontvangt u tijdig bericht over de data die voor de zitting zijn vastgesteld. U hebt als slachtoffer het recht aanwezig te zijn en te worden vergezeld door een vertrouwenspersoon — een advocaat, een medewerker van een slachtofferhulporganisatie of iemand anders, ongeacht of het proces al dan niet openbaar is. U hebt het recht vragen te stellen aan de verweerder, getuigen en deskundigen, en te worden gehoord in verband met uw recht op een schadevergoeding.

Als u burgerlijke partij bent, mag u ervan afzien de zitting bij te wonen. Als u evenwel particuliere aanklager bent en de zitting niet bijwoont, dan zal de rechter onweerlegbaar aannemen dat u niet langer in een veroordeling bent geïnteresseerd en de zaak sluiten.

Als u het Duits (of een andere officiële taal) niet machtig bent, kunt u tijdens de zitting gratis worden bijgestaan door een tolk.

Wat is mijn officiële rol binnen het rechtsstelsel? Heb ik bijvoorbeeld de hoedanigheid van slachtoffer, getuige, burgerlijke partij of particuliere aanklager, of kan ik daarvoor kiezen?

U bent slachtoffer als u beantwoordt aan de wettelijke omschrijving daarvan. De volgende personen hebben de status van slachtoffer:

- personen die mogelijk zijn blootgesteld aan geweld of een gevaarlijke dreiging als gevolg van een opzettelijk misdrijf, van wie de seksuele integriteit of zelfbeschikking mogelijk is geschonden of van wie de persoonlijke afhankelijkheid bij het begaan van een dergelijk misdrijf mogelijk is misbruikt;
- de echtgeno(o)t(e), geregistreerde partner, levensgezel, verwanten in rechte lijn, de broer(s) of zus(sen) en andere personen ten laste van iemand die mogelijk is overleden als gevolg van een misdrijf, of andere familieleden die getuige zijn geweest van het misdrijf; en
- alle overige personen die schade hebben geleden als gevolg van een misdrijf of van wie de strafrechtelijk beschermde juridische belangen in andere opzichten mogelijk zijn geschaad.

U bent getuige als u opmerkingen hebt gemaakt die van belang zijn voor de strafrechtelijke procedure. Dat wordt tijdens het onderzoek bepaald door de politie en de openbaar aanklager. Tijdens het proces wordt die beslissing genomen door de rechter.

U bepaalt zelf of u als burgerlijke partij aan de procedure wilt deelnemen.

Of u in het geval van seponering de procedure voortzet als subsidiaire aanklager, is eveneens uw beslissing.

Wat zijn mijn rechten en plichten in deze hoedanigheden?

Tijdens de procedure moeten alle autoriteiten uw persoonlijke waardigheid als slachtoffer en uw belang bij de bescherming van uw persoonlijke levenssfeer eerbiedigen. Er moet terdege rekening worden gehouden met uw rechten, belangen en specifieke behoeften aan bescherming. Alle slachtoffers worden zo spoedig mogelijk geïnformeerd over hun rechten en de mogelijkheid om bijstand en schadevergoeding te krijgen.

Op verzoek ontvangt u een bevestiging van uw aangifte van het misdrijf.

Ieder slachtoffer heeft recht op vertegenwoordiging en advies. Die kunnen worden verleend door een advocaat, een slachtofferhulporganisatie of een andere geschikte vertegenwoordiger. Als u recht hebt op slachtofferhulp, wordt u tijdens de procedure vertegenwoordigd door degene die u juridische hulp verleent.

Als u niet in aanmerking komt voor juridische hulp, maar wenst dat een advocaat u als burgerlijke partij vertegenwoordigt, kunt u onder bepaalde voorwaarden om rechtsbijstand verzoeken.

Als getuige bent u ontheven van de plicht een verklaring af te leggen als u daarmee een familielid zou moeten beschuldigen. U verliest dat recht als u meerderjarig bent en in het kader van de strafrechtelijke procedure als burgerlijke partij een schadevergoeding vordert.

Het is mogelijk te weigeren antwoord te geven op afzonderlijke vragen:

- als het antwoord vernederend zou zijn voor u of een familielid, of als het u zou blootstellen aan het risico van direct en aanzienlijk financieel verlies;
- als het antwoord betrekking zou hebben op uw intiemste levenssfeer of op die van iemand anders;
- als u de vragen over details van een zedenmisdrijf onredelijk vindt.

U kunt echter verplicht zijn die vragen te beantwoorden als uw verklaring van bijzonder belang is voor het onderwerp van de procedure.

Als er anderen bij het verhoor aanwezig zijn, moet ervoor worden gezorgd dat uw persoonsgegevens niet openbaar worden gemaakt. U bent niet verplicht uw woonadres bekend te maken. U kunt in plaats daarvan een ander adres opgeven waar de autoriteiten contact met u kunnen opnemen.

U hebt het recht de dossiers in te zien als uw belangen in het geding zijn. Tegen betaling kunt ook een kopie van het dossier krijgen. Als u gebruikmaakt van rechtsbijstand of als het bevindingen en adviezen van deskundigen, overheidsinstanties, diensten en instellingen betreft, hoeft u niet voor de kopie te betalen.

Bij vrijlating van de dader uit (voorlopige) hechtenis moet u worden geïnformeerd als u bent blootgesteld aan geweld of een gevaarlijke dreiging als gevolg van een opzettelijk misdrijf, als uw seksuele integriteit of zelfbeschikking is geschonden, als er misbruik is gemaakt van uw persoonlijke afhankelijkheid bij het begaan van een dergelijk misdrijf of als u een kwetsbaar slachtoffer bent. Als u slachtoffer van een ander soort misdrijf bent, moet u zelf een verzoek indienen waarin u aangeeft dat u wilt worden geïnformeerd over de vrijlating van de dader.

De openbaar aanklager informeert u over de beëindiging en voortzetting van de procedure en over de beëindiging van het onderzoek. Als er maatregelen worden overwogen als alternatief voor een conventionele strafrechtelijke procedure, dan wordt u uitgebreid geïnformeerd over uw rechten. Als de procedure door de openbaar aanklager is beëindigd, kunt u onder bepaalde voorwaarden verzoeken om voortzetting van de procedure.

Als u het Duits niet voldoende machtig bent of als u doof of stom bent, hebt u recht op vertaal-/tolkdiensten. Het is verder uw recht deel te nemen aan kruisverhooren, reconstructies van incidenten en het proces en daarbij vragen

te stellen en verzoeken in te dienen.

Kan ik tijdens het proces een verklaring afleggen of getuigen? Onder welke voorwaarden?

Als slachtoffer kunt u verklaringen afleggen in het kader van uw getuigenverklaring of andere deelname aan een verhoor of zitting. Zo kunt u verklaren dat u als burgerlijke partij aan de procedure deelneemt en een schadevergoeding toegewezen wilt krijgen. U kunt ook vragen voorleggen aan de verweerder, getuigen en deskundigen.

Als u voor een verhoor of zitting wordt opgeroepen, hebt u het recht een verklaring af te leggen.

Als u tevens getuige bent, bent u verplicht gehoor te geven aan alle ontvangen dagvaardingen en waarheidsgetrouwe en volledige informatie te verstrekken.

Welke informatie ontvang ik tijdens het proces?

Tijdens het proces wordt u bij aanvang van uw onderzoek geïnformeerd over uw rechten.

U beslist zelf of u aan het hele proces deelneemt.

Aan het eind van de zitting wordt de beslissing uitgesproken. De inhoud van de beslissing kunt u te weten komen door tot het eind van de zitting te blijven of door het dossier in te zien.

Als u aan de procedure deelneemt als burgerlijke partij, moet de rechter zich in de beslissing ook over uw vordering uitspreken. Als u uit hoofde van de beslissing een schadevergoeding ontvangt, wordt deze gezien als een bevel tot tenuitvoerlegging krachtens burgerlijk recht en kunt u de federale overheid verzoeken om een voorschot op de schadevergoeding. Aan dit voorschot is evenwel de voorwaarde verbonden dat de veroordeelde vanwege een (vrijheids)straf niet in staat is om onmiddellijk aan de betaalverplichting te voldoen.

De rechter kan ook bevelen dat eigendommen van het slachtoffer die in het bezit van de verweerder zijn, aan het slachtoffer worden terugbezorgd.

Heb ik toegang tot procesdossiers?

U hebt recht op inzage in uw dossier. Inzage in de dossiers kan alleen worden geweigerd of beperkt als er een risico bestaat dat de inzage het onderzoek in het gedrang brengt of uw verklaring als getuige beïnvloedt.

■ Laatste update: 02/07/2025

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.